

Sygn. akt IC 80/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 października 2016 r.

Sąd Okręgowy w Krakowie I Wydział Cywilny

w składzie następującym:

Przewodniczący : SSO Andrzej Żelazowski

Protokolant: st. prot. Anna Żarczyńska-Ziobro

po rozpoznaniu w dniu 18 października 2016 r. w Krakowie

na rozprawie

sprawy z powództwa **M. M.**

przeciwko **(...) Bank (...) Spółce Akcyjnej z siedzibą w W.**

o pozbawienie tytułu wykonawczego wykonalności

I. oddała powództwo;

II. zasądza od powódki M. M. na rzecz strony pozwanej (...) Bank (...) Spółki Akcyjnej z siedzibą w W. kwotę 7.217,00 zł (słownie złotych: siedem tysięcy dwieście siedemnaście) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt I C 80/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 18.10.2016 r.

Powódka M. M. w pozwie złożonym w dniu 13.01.2016 r. przeciwko (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. wniosła w oparciu o art. 840 § 1 k.p.c. o pozbawienie w całości wykonalności następujących tytułów wykonawczych:

- bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 20.08.2014 r. wydanego przez wierzyciela (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W., nr (...) r. przeciwko dłużnikowi M. M., maksymalnie do kwoty 3.958.240,00 CHF, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności nadaną przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, Wydział I Cywilny w dniu 9.09.2014 r., sygn. akt I Co 1549/14/S,

- bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 20.08.2014 r. wydanego przez wierzyciela (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W., nr (...) r. przeciwko dłużnikowi M. M., maksymalnie do kwoty 1.874.480,00 CHF, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności nadaną przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, Wydział I Cywilny w dniu 9.09.2014 r., sygn. akt I Co 1549/14/S,

- bankowego tytułu egzekucyjnego z dnia 20.08.2014 r. wydanego przez wierzyciela (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W., nr (...) r. przeciwko dłużnikowi M. M., maksymalnie do kwoty 393.560,00 CHF, zaopatrzonego w klauzulę wykonalności nadaną przez Sąd Rejonowy dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie, Wydział I Cywilny w dniu 9.09.2014 r., sygn. akt I Co 1549/14/S.

Powódka domagała się także zasądzenia od pozwanej kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych oraz opłaty sądowej.

W uzasadnieniu podała, iż domaga się pozbawienia wykonalności bankowych tytułów egzekucyjnych stwierdzających jej zobowiązania wynikające z umowy pożyczki i dwóch umów kredytu zawartych odpowiednio w dniach 09.07.2008 r. i 17.10.2008 r.

Powódka wskazała, że kwoty udzielonych przez stronę pozwaną pożyczki i kredytów denominowane zostały we frankach szwajcarskich oraz, że wobec znacznej siły nabywczej pieniądza powódka nie była w stanie spłacać należności. Powódka wskazała nadto, że w powołanych umowach zawarta została tzw. klauzula spreadowa stanowiąca niedozwolone postanowienie umowne, polegające na tym, że należności pozwanego banku z tytułu rat stanowiły równowartość w złotych polskich, przy czym równowartość ta ustalana była według kursu sprzedaży waluty obcej obowiązującej w Banku. Powódka wskazała, że przez dłuższy czas pozbawiona była możliwości spłaty kredytu w walucie, na którą był denominowany, w związku z czym zmuszona była uiszczać wyższe kwoty na poczet rat wyrażonych jako równowartość w złotych polskich i nie była w stanie dokonywać wpłat w celu efektywnego zmniejszenia zadłużenia, a ostatecznie zmuszona była zaprzestać spłacania należności, co skutkowało, wadliwym w ocenie powódki, wypowiedzeniem umów i postawieniem należności w stan wymagalności.

W odpowiedzi na pozew (k. 134-162), pozwany (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W. wniósł o oddalenie powództwa w całości i zasądzenie od powódki na jego rzecz kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany podniósł, iż roszczenie powódki nie istnieje, a jej twierdzenia faktyczne nie zostały poparte żadnymi dowodami. Wyjaśnił, że powództwo wytoczone pozvem jest drugim powództwem powódki przeciwko Bankowi. W pierwszym, prawomocnie oddalonym, powódka w żądaniu głównym domagała się ustalenia nieważności umów kredytowych, na podstawie których zostały wystawione bankowe tytuły egzekucyjne, których obecnie pozbawienia wykonalności żąda. Ponadto w żądaniu ewentualnym odnośnego powództwa powódka domagała się zmiany łączących ją z Bankiem umów kredytów i pożyczki w oparciu o klauzulę rebus sic stantibus z art. 357 (1) k.c. Wskazane powództwo powódki zostało w całości oddalone wyrokiem tut. Sądu Okręgowego z dnia 6.05.2015 r., sygn. akt I C 1998/14, natomiast apelacja powódki od wskazanego wyroku została w całości oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 25.11.2015 r. sygn. akt I ACa 1163/15. Zdaniem pozwanego powódka obecnie powołuje się na te same twierdzenia, które zostały ocenione jako gołosłowne i dowolne przez Sąd Apelacyjny w/w sprawie.

Następnie pozwany Bank wskazał, iż celem zawarcia przez powódkę każdej z umów kredytowych była spłata spłacanych przez powódkę kredytów hipotecznych udzielonych jej wcześniej w złotych przez inne banki. Powódka więc świadomie zdecydowała o zastąpieniu kredytów udzielonych jej w złotych, umową pożyczki oraz umową kredytów, kierując się w tym zakresie znacznie mniejszymi kosztami kredytów i pożyczki udzielonych jej przez Bank. Pozwany zarzucił też, iż rzeczywistą przyczyną powstania po stronie powódki zaległości w spłacie jej zobowiązań wobec pozwanego było bardzo znaczne zmniejszenie dochodów osiągniętych przez powódkę z prowadzonej przez nią działalności gospodarczej, spowodowane niepowodzeniem szeregu planowanych inwestycji, co powódka przyznała w postępowaniu zakończonym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 25.11.2015 r. sygn. I ACa 1163/15. D. Bank zakwestionował też twierdzenie powódki jakoby wypowiedzenie jej w/w umów zostało dokonane nieprawidłowo oraz aby klauzule spreadowe zawarte w tych umowach miały charakter abuzywny, tym bardziej że powódka miała możliwość spłaty swych zobowiązań w walucie pożyczki i kredytów, tj. we frankach szwajcarskich.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny:

W dniu 9 lipca 2008 r. powódka zawarła z (...) Bank (...) S.A. w W. (poprzednik (...) Bank (...) S.A. – okoliczność bezsporna), umowę pożyczki nr (...) \ (...), na podstawie której została jej udzielona pożyczka w kwocie 1.979.120,00 CHF. Okres kredytowania ustalono do dnia 4 lipca 2023 r. Według zapisów umowy, oprocentowanie pożyczki było oprocentowaniem zmiennym i stanowiło sumę stopy referencyjnej (...) dla (...) stosowanej dla kredytów

trzymiesięcznych na rynku międzybankowym z przedostatniego dnia roboczego miesiąca poprzedzającego kwartał kalendarzowy i stałej marży Banku wynoszącej 1,50 punktów procentowych. Spłata pożyczki miała nastąpić w 180 równych ratach kapitałowo – odsetkowych z odsetkami naliczanymi od faktycznego stanu zadłużenia na rachunek pożyczki w drodze obciążenia przez Bank rachunku pożyczkobiorcy prowadzonego przez Bank. Za datę spłaty pożyczki uznano dzień zaksięgowania przez Bank środków na rachunku pożyczki. Zgodnie z zapisem pkt 12 umowy w przypadku pożyczek w walutach obcych do przeliczenia kwoty spłaty pożyczki wyrażonej w złotych na walutę pożyczki stosuje się kurs sprzedaży określony w obowiązującej w Banku (...) kursów kupna i sprzedaży waluty polskiej w stosunku do walut obcych” z dnia wpływu środków. Jednocześnie powódka jako pożyczkobiorca złożyła oświadczenie, że jest świadoma dodatkowego ryzyka, jakie ponosi w związku z zaciągnięciem pożyczki w walucie obcej (ryzyko kursowe) oraz, iż w przypadku niekorzystnej zmiany kursu waluty polskiej w stosunku do waluty pożyczki zarówno kwota w złotych stanowiąca równowartość kwoty pożyczki w walucie pożyczki jak i kwota w złotych stanowiąca równowartość raty w walucie, w jakiej została udzielona pożyczka ulegają zwiększeniu. Zgodnie z zapisem ust. 14 umowy pożyczki pożyczkobiorca mógł po dokonaniu wypłaty pożyczki złożyć wniosek o dokonanie zmiany waluty udzielonej pożyczki na walutę oferowaną w Banku dla pożyczek konsumpcyjnych. Zmiana waluty pożyczki wymagała zawarcia pisemnego aneksu do umowy pożyczki. Przeliczenie kwoty pożyczki oraz należnego oprocentowania, prowizji, kosztów i opłat na nowo wybraną walutę następowało w dniu zmiany umowy pożyczki, według kursu właściwego dla danego rodzaju transakcji (sprzedaży albo zakupu przez Bank waluty obcej) przy zastosowaniu kursów opublikowanych w „Tabeli kursów kupna i sprzedaży waluty polskiej w stosunku do walut obcych” obowiązujących w Banku. Zgoda na zmianę waluty pożyczki była uzależniona m.in. od pozytywnej oceny zdolności kredytowej powódki. Zapis pkt. 16 ppkt. 6 umowy przewidywał, że trzy przewalutowania pożyczki nie wiązały się z koniecznością uiszczania przez pożyczkobiorcę prowizji.

Wedle stanu na dzień zawarcia umowy pożyczki miesięczna rata kapitałowo - odsetkowa uiszczana przez powódkę wynosiła 14.920,72 CHF. Przez cały okres związania stron w.w. umową powódka nie złożyła wniosku o przewalutowanie udzielonej jej pożyczki. Powyższa pożyczka udzielona została powódce celem spłaty kredytu mieszkaniowego w Banku (...) S.A. udzielonego na podstawie umowy nr (...) z dnia 27 sierpnia 2007 r. udzielonego na zakup nieruchomości położonej w K. przy ul. (...) w postaci lokalu niemieszkalnego oznaczonego jako (...) obj. księgę wieczystą o nr (...).

Do powyższej umowy pożyczki strony zawarły łącznie 5 aneksów. Aneks nr (...) z dnia 31 sierpnia 2009 r. strony zmodyfikowały zapis pkt. 12 umowy pożyczki w ten sposób, że dodano postanowienie, zgodnie z którym za zgodą Banku pożyczkobiorca mógł dokonywać spłaty rat pożyczki także w inny sposób, w tym w szczególności dokonywać spłaty w innej walucie obcej niż waluta pożyczki. Aneks nr (...) z dnia 11 czerwca 2010 r. został zawarty w związku z niespłaceniem przez powódkę wymagalnego kapitału w kwocie 24.984,89 CHF, który został preksięgowany na konto kapitału niewymagalnego, a pozwany Bank udzielił powódce trzymiesięcznej karencji w spłacie kapitału pożyczki, począwszy od raty płatnej w dniu 5 lipca 2010 r. Aneks nr (...) z dnia 15 kwietnia 2011 r. strony zawarły w związku z niespłaceniem przez powódkę wymagalnego kapitału w kwocie 20.769,93 CHF, który preksięgowano na konto kapitału niewymagalnego i na wniosek powódki dokonano wydłużenia okresu kredytowania ze 180 miesięcy do 240 miesięcy, tj. do dnia 4 lipca 2028 r. Kolejny aneks nr (...) do umowy strony zawarły wobec niespłacenia przez powódkę wymagalnego kapitału w kwocie 29.154,71 CHF. Kapitał ten został preksięgowany na konto kapitału niewymagalnego, a pozwany Bank udzielił Powódce sześciomiesięcznej karencji w spłacie pożyczki, począwszy od raty płatnej w dniu 4 listopada 2011 r. Aneks nr (...) strony wprowadziły do umowy postanowienia tego rodzaju, że zostało ustanowione dodatkowe zabezpieczenie w postaci cesji praw i obowiązków powódki z umowy najmu lokalu niemieszkalnego (...) przy ul. (...) w K.. Nadto pozwany Bank wyraził zgodę na obniżenie rat kapitałowo - odsetkowych do kwoty 5.000,00 CHF w okresie od 4 maja 2012 roku do 4 października 2016 r.

Dowód: umowa pożyczki nr (...) \ (...) z dnia 9.07.2008 r., k. 278 – 281, harmonogram spłat pożyczki, 282- 288, aneks nr (...) do umowy pożyczki z dnia 31.08.2009 r, k. 290, aneks nr (...) do umowy pożyczki z dnia 11.06.2010 r., k. 292, aneks nr (...) do umowy pożyczki z dnia 15.04.2011 r., k. 294 – 295, aneks nr (...) do umowy pożyczki z dnia 27.10.2011 r., k. 297, aneks nr (...) do umowy pożyczki z dnia 21.05.2012 r., k. 299.

W dniu 17 października 2008 r. powódka zawarła z pozwanym Bankiem umowę kredytu nr (...) \ (...), na podstawie której został jej udzielony kredyt w kwocie 196.780,00 CHF na refinansowanie zadłużenia powódki z tytułu kredytu mieszkaniowego udzielonego przez Bank (...) S.A. na podstawie umowy nr (...), a który został przez powódkę przeznaczony na zakup nieruchomości położonej przy ul. (...) w K..

Zgodnie z zapisem pkt 2.2.1 umowy kredytobiorca w każdym czasie mógł złożyć wniosek o zmianę waluty na walutę, w której Bank oferuje danego rodzaju kredyty. Stosownie do zapisów pkt 2.3.1 umowy w przypadku kredytu walutowego należności Banku, wyrażone w walucie kredytu, Bank pobiera przez obciążenie rachunku bieżącego kwotą w złotych, stanowiącą ich równowartość. Równowartość kwoty w złotych ustala się według kursu sprzedaży waluty obcej, obowiązującego w Banku na podstawie Tabeli Kursów, na dwa dni robocze przed datą wymagalności każdej należności Banku. Za zgodą Banku pożyczkobiorca mógł dokonywać spłaty rat kredytu walutowego także w inny sposób, w tym w szczególności dokonywać spłaty w walucie kredytu lub w innej walucie obcej.

Przy zawarciu umowy Kredytu powódka złożyła oświadczenie o poddaniu się egzekucji wobec Banku na podstawie przepisów prawa bankowego w zakresie roszczeń Banku wynikających bezpośrednio z umowy kredytu do kwoty 393.560,00 CHF. Oświadczyła także, że jako kredytobiorca jest świadoma dodatkowego ryzyka, jakie ponosi w związku z zaciągnięciem kredytu w walucie obcej (ryzyko kursowe) oraz, iż w przypadku niekorzystnej zmiany kursu waluty w jakiej został udzielony kredyt, zarówno kwota w złotych stanowiąca równowartość kwoty kredytu w walucie kredytu jak i kwota w złotych stanowiąca równowartość raty w walucie, w jakiej został udzielony Kredyt, ulegnie zwiększeniu.

Do umowy kredytu strony zawarły łącznie trzy aneksy. Na podstawie aneksu nr (...) z dnia 23 marca 2009 r., strony zgodnie powróciły do pierwotnego terminu spłaty kredytu, tj. do dnia 4 listopada 2038 r. Aneksem nr (...) z dnia 31 sierpnia 2009 r. strony dokonały zmiany pkt. 2.3.1 części II umowy kredytu, w ten sposób, że kredytobiorca mógł dokonywać spłaty rat kredytu w walucie kredytu, taka spłata mogła być dokonywana wyłącznie w formie bezgotówkowej. Aneksem nr (...) z dnia 27 października 2011 r. strony powróciły do pierwotnego terminu spłaty kredytu, tj. do dnia 4 listopada 2038 r.

Dowód: umowa kredytu nr (...) \ (...) z dnia 17.10.2008 r. wraz załącznikami, k. 301 – 319, aneks nr (...) do umowy z dnia 17.10.2008 r., k. 321, aneks do umowy nr (...) z dnia 31.08.2009 r., k. 323 – 325, aneks nr (...) do umowy z dnia 17.10.2008 r., k. 327.

W dniu 17 października 2008 r. powódka zawarła z pozwanym Bankiem umowę kredytu nr (...) \ (...), na podstawie której został jej udzielony kredyt w kwocie 937.240,00 CHF. Środki uzyskane z tego tytułu posłużyły powódcie na spłatę zadłużenia z tytułu kredytu hipotecznego udzielonego przez (...) Bank S.A. na podstawie umowy nr (...).

Okres kredytowania ustalono do dnia 4 listopada 2038 r. Oprocentowanie kredytu było oprocentowaniem zmiennym i stanowiło sumę stopy referencyjnej (...) dla (...) stosowanej dla kredytów trzymiesięcznych na rynku bankowym oraz stałej marży Banku wynoszącej 0,95 punktów procentowych.

Zgodnie z pkt. 2.2.1 umowy kredytobiorca mógł w każdym czasie złożyć wniosek o zmianę waluty kredytu na walutę, w której Bank oferuje danego rodzaju kredyty. Zgoda na zmianę waluty była uzależniona m.in. od pozytywnej oceny zdolności kredytowej kredytobiorcy.

Stosownie do zapisów pkt 2.3.1 umowy w przypadku kredytu walutowego należności Banku, wyrażone w walucie kredytu, Bank pobiera przez obciążenie rachunku bieżącego kwotą w złotych, stanowiącą ich równowartość. Równowartość kwoty w złotych ustala się według kursu sprzedaży waluty obcej, obowiązującego w Banku na podstawie Tabeli Kursów, na dwa dni robocze przed datą wymagalności każdej należności Banku. Za zgodą Banku kredytobiorca mógł dokonywać spłaty rat kredytu walutowego także w inny sposób, w tym w szczególności dokonywać spłaty w walucie kredytu lub w innej walucie obcej.

Przy zawarciu umowy kredytu powódka złożyła oświadczenie, że jako kredytobiorca jest świadoma dodatkowego ryzyka, jakie ponosi w związku z zaciągnięciem kredytu w walucie obcej (ryzyko kursowe) oraz, iż w przypadku niekorzystnej zmiany kursu waluty w jakiej został udzielony kredyt, zarówno kwota w złotych stanowiąca równowartość kwoty kredytu w walucie kredytu jak i kwota w złotych stanowiąca równowartość raty w walucie, w jakiej został udzielony kredyt, ulegnie zwiększeniu.

Do niniejszej umowy strony zawarły łącznie 7 aneksów. Aneks nr (...) z dnia 23 marca 2009 r. strony powróciły do pierwotnego terminu spłaty kredytu, tj. do dnia 4 listopada 2038 roku. Aneksem nr (...) z dnia 31 sierpnia 2009 r. zmieniły pkt. 2.3.1 części II umowy kredytu w ten sposób, że kredytobiorca mógł dokonywać spłaty rat kredytu w walucie kredytu, taka spłata mogła być dokonywana wyłącznie w formie bezgotówkowej. Aneks nr (...) z dnia 27 października 2011 r. przewidywał powrót do pierwotnego terminu spłaty kredytu, tj. do dnia 4 listopada 2038 r. Aneks nr (...) z dnia 9 marca 2012 r. strony zawarły w związku z niespłaceniem przez powódkę wymagalnego kapitału w kwocie 6.843,90 CHF, który został przeksięgowany na konto kapitału niewymagalnego, a Bank udzielił powódce sześciomiesięcznej karencji w spłacie kapitału kredytu, począwszy od raty płatnej w dniu 5 marca 2012 r. Aneksem nr (...) z dnia 7 sierpnia 2012 r. wprowadzono do umowy kredytu dodatkowe zabezpieczenie w postaci cesji praw i obowiązków z umowy najmu domu jednorodzinnego położonego na nieruchomości oznaczonej jako działka nr ewid. 153/16 w K., przy ul. (...), nadto pozwany Bank wyraził zgodę na obniżenie rat kapitałowo - odsetkowych do kwoty 2.300,00 CHF w okresie od 4 września 2012 r. do 5 sierpnia 2013 r. Aneksem nr (...) z dnia 29 sierpnia 2012 r. zmodyfikowano § 3 pkt 3 aneksu nr (...) do umowy. Kolejny aneks nr (...) do umowy z dnia 15 października 2013 r. został zawarty w związku z niespłaceniem przez powódkę wymagalnego kapitału w kwocie 5.479,81 CHF, który został przeksięgowany na konto kapitału niewymagalnego. Pozwany Bank wyraził także zgodę na obniżenie rat kapitałowo - odsetkowych do kwoty 2.300,00 CHF w okresie od 4 października 2013 roku do 4 września 2014 r.

Dowód: umowa kredytu nr (...) \ (...) z dnia 17.10.2008 r. wraz załącznikami, k. 329-346, aneks nr (...) do umowy dnia 23.03.2009 r., k. 348, aneks nr (...) do umowy z dnia 31.08. 2009 r., k. 350 – 352, aneks nr (...) do umowy z dnia 27.10.2011 r., k. 354, aneks nr (...) do umowy dnia 9.03.2012 r., k. 356, aneks nr (...) do umowy (...).08.2012 r., k. 358, aneks nr (...) do umowy z dnia 29.08.2012 r., k. 360, aneks nr (...) do umowy z dnia 15.10.2013 r., k. 362-363.

W niespełna rok po zawarciu umów z pozwanym Bankiem powódka zaczęła mieć zaległości w spłacie zobowiązań kredytowych. Przedstawiciele strony pozwanej prowadzili z powódką rozmowy dotyczące restrukturyzacji kredytów. Obsługę powódki prowadził Departament Restrukturyzacji pozwanego Banku. Powódka zwracała się kilkakrotnie do pozwanego z wnioskiem o przedłużenie spłaty kredytu, jego zawieszenie lub o zmianę wysokości rat poprzez ich obniżenie. Wnioski te motywowała wzrostem kursu franka szwajcarskiego, jak też niepowodzeniem swoich zamierzeń inwestycyjnych. Wskazywała m.in., że w lokalu usługowym przy ul. (...), którego zakup był refinansowany umową pożyczki, została rozpoczęta działalność o charakterze klubowo - rozrywkowym, która po wcześniejszej analizie miała przynosić przychód wystarczający na pokrycie bieżących kosztów z tytułu prowadzenia, jak również na pokrycie miesięcznych zobowiązań względem pozwanego Banku. Niestety z powodu nieodpowiedniego doboru menedżera zarządzającego klubem oraz niekompletnej kadry pracowniczej klub nie przynosił oczekiwanych przychodów. Z tego powodu powódka zmuszona była do zmiany wizerunku lokalu oraz zmiany całego personelu. Powódka podniosła, także że jej niepowodzenie w biznesie jest wynikiem załamania się rynku nieruchomości, ogólnego kryzysu gospodarczego, zawarcia nieudanych kontraktów (zakup dużej nieruchomości przy ul. (...) w K., której umowa sprzedaży została unieważniona) oraz dużym obciążeniem niespłaconych kredytów hipotecznych zaciągniętych na rozwój działalności.

Wdrożona przez pozwanego Banku restrukturyzacja polegała w szczególności na wydłużeniu okresu kredytowania, zawieszeniu płatności rat kredytowych oraz dopasowaniu wysokości rat kapitałowych do wysokości czynszów uzyskiwanych przez powódkę z lokali.

Dowód: pismo powódki do Banku z dnia 25 .03.2011 r., k. 212-213, pismo powódki do Banku z dnia 18.07.2011 r., k. 215, wniosek i oświadczenie z dnia 6.02. (...), k. 217-218, oświadczenie (...) z dnia 6.02.2012 r., k. 220, pismo (...) sp. z o.o. Sp. k.a., k. 222, pismo powódki z dnia 11.04.2012 r., k. 224, pismo powódki z dnia 25.07.2012 r., k. 229, pismo

powódki z dnia 6.06.2013 r., k. 243, pismo powódki z dnia 12.09.2013 r., k. 245, opis sytuacji majątkowej powódki, k. 263-266; zestawienie tabelaryczne zobowiązań powódki wobec innych podmiotów, k. 270

Wobec zaprzestania przez powódkę spłaty jej zadłużenia z tytułu umowy pożyczki oraz z tytułu umów kredytowych pozwany Bank w pismach z dnia 14 marca 2014 r. złożył oświadczenia o wypowiedzeniu każdej z w.w. z zachowaniem trzydziestodniowego okresu wypowiedzenia.

Dowód: wypowiedzenie umowy pożyczki z dnia 14 marca 2014 r., k. 272, wypowiedzenia umów kredytowych z dnia 14 marca 2014 r., k. 274 i 276.

W związku z wypowiedzeniem powódce umów pożyczki/kredytu pozwany Bank wystawił przeciwko powódce Bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) z dnia 20 sierpnia 2014 r. (na podstawie umowy kredytu 1), w którym stwierdzono wysokość zobowiązania powódki w dacie wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego w kwocie 168.351,59 CHF, Bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) z dnia 20 sierpnia 2014 r. (na podstawie umowy pożyczki), w którym stwierdzono wysokość zobowiązania powódki w dacie wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego w kwocie 1.759.950,85 CHF oraz Bankowy tytuł egzekucyjny nr (...) z dnia 20 sierpnia 2014 r. (na podstawie umowy kredytu 2), w którym stwierdzono wysokość zobowiązania powódki w dacie wystawienia bankowego tytułu egzekucyjnego w kwocie 872.012,40 CHF.

Dowód: bankowy tytuł egzekucyjny nr: (...), k. 120, Bankowy tytuł egzekucyjny nr: (...), k. 118, Bankowy tytuł egzekucyjny nr: (...), k.119.

Postanowieniem z dnia 9 września 2014 roku, sygn. akt I Co 1549/14/S, Sąd Rejonowy dla Krakowa - Śródmieścia w Krakowie nadał klauzulę wykonalności wszystkim wyżej wskazanym bankowym tytułom egzekucyjnym wystawionym przeciwko powódce w dniu 20 sierpnia 2014 r., przy czym w zakresie (...) nr (...) maksymalnie do kwoty 1.874.480 CHF, w zakresie (...) nr (...) maksymalnie do kwoty 3.958.240 CHF i w zakresie (...) nr (...) maksymalnie do kwoty 393.560 CHF.

Dowód: postanowienie Sądu Rejonowego dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie z dnia 9.09.2014 r., sygn. akt I Co 1549/14/S, k. 112-116, postanowienie Sądu Rejonowego dla Krakowa – Śródmieścia w Krakowie z dnia 27.10.2014 r., sygn. akt I Co 1549/14/S, k. 117.

W 2014 r. powódka wystąpiła z pozwem przeciwko (...) Bank (...) S.A. z siedzibą w W., w którym wniosła o stwierdzenie nieważności w/w trzech umów (wraz aneksami) zawartymi pomiędzy stronami ewentualnie o: zmianę treści stosunku prawnego łączącego powódkę z pozwanym Bankiem wynikającego z każdej z w/w. umów (pożyczki/kredytów) poprzez oznaczenie przez Sąd w oparciu o art. 357 (1) k.c. wysokości świadczenia powódki na rzecz pozwanego z tytułu każdej z tych umów, które pozostało do uregulowania przez pozwaną na dzień wniesienia pozwu w ten sposób, aby kwota która pozostała do zapłaty została ukształtowana przez Sąd poprzez przeliczenie kwot udzielonych we frankach szwajcarskich i pożyczki udzielonej we frankach szwajcarskich na złote polskie, uwzględniając przy tym kurs franka szwajcarskiego z dnia podpisania umowy oraz uwzględniając wysokość dotychczas spłaconych przez powódkę rat z ww. tytułu; ewentualnie by wysokość całkowitego świadczenia powódki na rzecz pozwanego z tytułu umowy pożyczki została przez Sąd ukształtowana po przeprowadzeniu dowodu z opinii biegłego z zakresu finansów i bankowości przy uwzględnieniu szeregu okoliczności opisanych szczegółowo w uzasadnieniu pozwu, w szczególności faktu zmieniającego się dynamicznie kursu franka szwajcarskiego (drastyczny wzrost i wahania kursu o ponad 70 %), zmieniającego się oprocentowania, różnicy w szacowanej wysokości pożyczki na dzień ich zaciągnięcia oraz wysokości pożyczki na dzień wniesienia pozwu.

Uzasadniając powyższe roszczenie powódka zarzuciła, że przedmiotem zawartych umów był produkt złożony, o charakterze spekulacyjnym, niedostosowany do profilu ryzyka osoby, która ten kredyt zaciągnęła. Niezależnie od powyższego powódka podniosła, że pozwany b. bardzo nieprecyzyjnie uregulował zasady obliczania spreadu i miał możliwość ustalania kursu franka szwajcarskiego na dowolnym poziomie, przez co powódka nie była również w stanie realnie ocenić kosztu kredytu podczas podpisywania umowy. Pozwany Bank mógł wybrać dowolne i nie poddające

się weryfikacji kryteria ustalania kursów kupna i sprzedaży franka szwajcarskiego, stanowiących narzędzie indeksacji kredytu i rat jego spłaty, wpływając na wysokość własnych korzyści finansowych i generując dla kredytobiorcy dodatkowe i nieprzewidywalne co do wysokości koszty kredytu. Zdaniem powódki klauzula taka rażąco naruszała zasadę równowagi kontraktowej stron na niekorzyść konsumentów, a także dobre obyczaje, które nakazują, by ponoszone przez konsumenta koszty związane z zawarciem i wykonywaniem umowy, o ile nie wynikają z czynników obiektywnych, były możliwe do przewidzenia, a sposób ich generowania poddawał się weryfikacji.

Wyrokiem z dnia 6.05.2015 r. Sąd Okręgowy w Krakowie oddalił w całości w/w powództwo (sygn. akt I C 1998/14), natomiast apelacja powódki od wskazanego wyroku została w całości oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 25.11.2015 r. (sygn. akt I ACa 1163/15). W uzasadnieniu obydwu wyroków przyjęto, że powódka nie ma interesu prawnego w ustaleniu nieważności umów kredytu i pożyczki zawartych z Bankiem. Co do podniesionego zarzutu dotyczącego klauzul spreadowych, których stosowanie prowadzić miało do rażącego naruszenia interesów powódki, zarówno Sąd I jak i II instancji stwierdził, że powódka dokonywała spłaty rat we frankach szwajcarskich. Nie było więc podstaw do ustalenia nieważności umowy z przyczyn związanych z potencjalną możliwością stosowania spreadu. Co więcej Sąd Apelacyjny wskazał, iż dokonywanie częściowych spłat należności nie pozwala na odwoływanie się do abuzywności klauzul, a to wobec skonkretyzowania spłaconych należności. Powiązanie zaś przez powódkę rozważań w przedmiocie rynkowych kursów wymiany franka z konstatacją, że nie była ona zobowiązana do zwrotu na rzecz pozwanego takich kwot, jakie wynikają z (...) w ocenie tego Sądu zostało przyjęte jako dowolne, bezzasadne – nie mogło prowadzić do uwzględnienia żądania dotyczącego ustalenia nieważności umów, gdyż nie pozostawało w związku z tym żądaniem.

W/w sądy ustaliły a następnie zwróciły uwagę, że zasadniczym powodem, dla którego powódka zaprzestała spłaty rat kredytu/pożyczki nie był wzrost kursu franka, a jej niepowodzenia w planowanych inwestycjach, w prowadzonej przez powódkę działalności w zakresie pośrednictwem w obrocie nieruchomościami, które wbrew jej założeniom nie przyniosły oczekiwanych wielomilionowych dochodów. W związku z tym Sąd Okręgowy w Krakowie w powołanym wyroku zwrócił uwagę na skuteczność wypowiedzenia przez Bank każdej z umów zawartych z powódką, dokonanych oświadczeniami z 2014 r. Oba w/w sądy stwierdziły, powódka podjęła decyzję o zawarciu z pozwanym umów pożyczki/kredytu w celu refinansowania zobowiązań zaciągniętych w innych bankach w walucie krajowej oraz że w dacie zawarcia umów pożyczki/kredytu z pozwanym Bankiem warunki tych umów były dla powódki korzystniejsze powódka bowiem płaciła niższe raty, w porównaniu do kredytu jaki wzięła w złotych.

Dowód: wyrok Sądu Okręgowego w Krakowie z dnia 6.05.2015 r., sygn.. akt I C 1998/14 wraz z uzasadnieniem, k. 164-183 , wyrok Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 25.11.2015 r. sygn.. akt I A Ca 1163/15, k. 185-196

Sąd zważył, co następuje:

Zgodnie z art. 840 §1 pkt 1 i 2 k.p.c. powód może żądać pozbawienia tytułu wykonawczego wykonalności, jeżeli przeczy zdarzeniom, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności, a w szczególności, gdy kwestionuje istnienie obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym niebędącym orzeczeniem sądu, a także gdy po powstaniu tytułu egzekucyjnego nastąpiło zdarzenie, wskutek którego zobowiązanie wygasło albo nie może być egzekwowane. Powództwo tzw. opozycyjne jest merytorycznym środkiem obrony przed egzekucją, przysługującym dłużnikowi. Jego podstawą jest zasadność i wymagalność obowiązku stwierdzonego tytułem egzekucyjnym. Istotą postępowania opartego na podstawie art. 840 § 1 pkt 1 k.p.c. jest wykazanie przez powoda (dłużnika wskazanego w tytule wykonawczym) niewystąpienia zdarzeń, na których oparto wydanie klauzuli wykonalności (m.in. kwestionowanie istnienia lub zakresu obowiązku stwierdzonego tytułem wykonawczym). Dotyczy to także istnienia odpowiedniej struktury zadłużenia (np. wysokości głównej sumy kredytu, odsetek i ich postaci, opłat oraz prowizji związanych z posługiwaniem się bankowymi kartami kredytowymi) (zob. orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 4.07.2013 r., I CZ 68/13, LEX nr 1365613).

W ocenie Sądu powódka nie wykazała zasadności dochodzonego roszczenia.

W tym miejscu należy wskazać, iż przed Sądem Okręgowym w Krakowie, pod sygn. akt IC 1998/14, toczyło się postępowanie w przedmiocie ustalenia nieważności powołanych umów, względnie o zmianę wysokości świadczeń nimi objętych na podstawie art. 357¹ k.c. W toku powołanego postępowania powódka wywodziła tożsame okoliczności, w szczególności wskazywała, iż tzw. klauzule spreadowe zawarte w umowach winny zostać uznane za niedozwolone postanowienia umowne.

Prawomocnym wyrokiem z dnia 06.05.2015 r. powództwo zostało oddalone. Apelacja powódki od powołanego wyroku została oddalona wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Krakowie z dnia 25.11.2015 r., sygn. akt IACa 1163/15.

Sąd w niniejszej sprawie, stosownie do art. 365 k.p.c., jest powołanymi wyrokami związany. Jak zaś wynika z ustaleń dokonanych w powołanej sprawie powódka, prowadząca działalność gospodarczą w zakresie pośrednictwa w obrocie nieruchomościami i deweloperską, pożyczkę i kredyty denominowane we frankach szwajcarskich zaciągnęła działając z pełnym rozeznaniem w celu uniknięcia wyższych kosztów kredytu wyrażonego w złotych polskich, znane jej były także mechanizmy rządzące rynkiem walutowym i znacznym ryzykiem dokonywania transakcji na tym rynku. Powódka ponadto po zawarciu aneksu do umów z dnia 31.08.2009 r. uzyskała możliwość spłaty należności we frankach szwajcarskich co oznacza, że postanowienia tzw. klauzul spreadowych pozostawały przez większą część obowiązywania umów bez wpływu na ocenę zdolności powódki do spłaty należności i zakres jej zobowiązań z tego tytułu, bowiem wypowiedzeń umów dokonano dopiero na podstawie pism z dnia 14.03.2014 r. Powódka nadto faktycznie dokonywała spłat należności z tytułu pożyczki i kredytu we frankach szwajcarskich.

Wbrew nadto twierdzeniom powódki jej zobowiązanie jest wyrażone we frankach szwajcarskich – kwestia zaś samej klauzuli spreadowej o tyle nie ma znaczenia, że z twierdzeń samej powódki wynika, że w istocie tych zobowiązań spreadowych nie poniosła od kiedy miała możliwość spłaty należności we frankach szwajcarskich. W powołanym postępowaniu jednoznacznie stwierdzono, że brak jest jakichkolwiek podstaw do stwierdzenia nieważności zarówno samych umów jak i dokonanego wypowiedzenia. Powódka bowiem w ogóle zaprzestała regulować swoje należności i to stało u podstaw wypowiedzenia umów.

Reasumując wskazać należy, że klauzule spreadowe zawarte w w/w umowach pozostawały przez większą część obowiązywania tych umów bez wpływu na ocenę zdolności możliwości powódki do spłaty swych zobowiązań, skoro powódka uzyskała możliwość spłaty należności we frankach szwajcarskich. Powódka mimo tych klauzul, mogła dokonywać spłat bezpośrednio w walucie kredytu/pożyczki. Zatem wywodzone przez powódkę okoliczności nie mogą odnieść takiego skutku, który sprawiałby, że zasadnym byłoby pozbawienie tytułów wykonawczych wykonalności. Co do zaś kwestii wysokości świadczenia wskazać należy, iż owe klauzule spreadowe nie mają wpływu na możliwość pozbawienia choćby w części wykonalności tych tytułów, bowiem wszelkie należności wyrażone zostały we frankach szwajcarskich, a więc bez uwzględnienia klauzul spreadowych. Dlatego w ocenie Sądu nie zachodzi wątpliwość co do wysokości świadczenia jako takiego, przy uwzględnieniu waluty na którą zostało ono denominowane.

Sąd pominął nadto, na zasadzie art. 217 §2 i 3 k.p.c., wniosek o przeprowadzenie dowodu z zeznań stron i świadków – B. J., M. P. i R. B. zgłoszony przez pełnomocnika powódki na rozprawie w dniu 18 października 2016 r. na okoliczność ustalenia sposobu określenia roszczenia pieniężnego objętego bankowymi tytułami egzekucyjnymi bowiem w ocenie Sądu dowód ten jest zbędny dla rozstrzygnięcia sprawy gdyż treść umów i wysokość zadłużenia nie budzi wątpliwości, a przy tym jest on spóźniony.

Mając powyższe na względzie na podstawie wyżej powołanych przepisów Sąd orzekł jak w punkcie I sentencji wyroku.

O kosztach procesu orzekł Sąd na zasadzie art. 98 §1 i 3 k.p.c. oraz §2 ust. 1-2 i §6 pkt 7 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28.09.2002 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (t.j. Dz. U z 2013 r. poz. 490) w zw. z § 21 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22.10.2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz. U z 2015 r. poz. 1804), obciążając nimi, zgodnie z zasadą odpowiedzialności za wynik sprawy,

w całości powódkę; składają się na nie wynagrodzenie pełnomocnika strony pozwanej będącego radcą prawnym w kwocie 7.200,00 zł oraz opłata skarbową od udzielonego mu pełnomocnictwa w kwocie 17,00 zł.

Sygn. akt I C 80/16

S.. (...)

1. (...)

2. (...)

3. (...)